

Na českých silnicích zemře ročně 80 nepřipoutaných osob

20. srpna 2020, Praha

Použití bezpečnostní pásů násobně zvyšuje šanci na přežití. Osoby nepřipoutané bezpečnostním pásem se v důsledku dopravních nehod na pozemních komunikacích v České republice každoročně významně podílí jak na množství všech usmrcených, tak zraněných osob.

V automobilovém světě se bezpečnostní pásy, jako součást povinné výbavy vozu, poprvé objevily v sériové produkci u modelů jedné ze švédských automobilek již v roce 1959. V tehdejší Československu bylo povinné použití bezpečnostních pásů na předních sedadlech při jízdě mimo obec uzákoněno od roku 1967. Cílem bylo razantní snížení fatálních následků dopravních nehod. A přestože vývoj bezpečnostních pásů udělal za uplynulých 60 let obrovský krok dopředu, což po celém světě znamenalo za tu dobu záchranu více než miliónu lidských životů, téma jejich používání zůstává i nadále velmi aktuální. Tento fakt potvrzují rovněž aktuální statistiky.

A přestože vývoj bezpečnostních pásů udělal za uplynulých 60 let obrovský krok dopředu, což po celém světě znamenalo za tu dobu záchranu více než miliónu lidských životů, téma jejich používání zůstává i nadále velmi aktuální. Tento fakt potvrzují rovněž aktuální statistiky.

Následky nehod nepřipoutaných osob

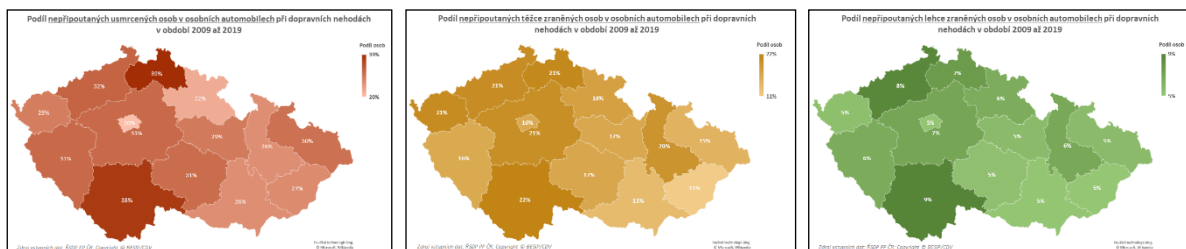
„V uplynulých dvou letech bylo na českých silnicích každoročně v osobních vozidlech usmrceno 80 osob, které nebyly připoutány bezpečnostním pásem. Jen v loňském roce bylo dalších 146 osob zraněno těžce a 678 zraněno lehce,“ říká Mgr. Tomáš Neřold M. A. a dodává: „Podíl nepřipoutaných osob na všech usmrcených osobách v osobních vozidlech tak v loňském roce činil 26 %. V případě těžce zraněných 18 %, u lehkých zranění pak 5 %. Je nutné, aby si nejen řidiči, ale také spolujezdcí uvědomili, že bezpečnostní pás je stále nejúčinnějším nástrojem pasivní bezpečnosti. Jeho aktivní používání tak má zcela nezastupitelnou roli na cestě ke snížení počtu úmrtí a těžkých zranění při dopravních nehodách na českých silnicích.“

Z usmrcených řidičů v osobních vozidlech v roce 2019 bylo 23 % osob nepřipoutaných, z usmrcených spolujezdců nebylo připoutáno 35 % osob. V kategorii těžce i lehce zraněných osob jsou dlouhodobě stabilně vyšší podíly nepřipoutaných osob u spolujezdců. Z následků nehod lze vysledovat také rozdíly mezi muži a ženami. **Ženy jsou z hlediska používání zádržných systémů zodpovědnější,** neboť podíly nepřipoutaných žen jsou ve všech letech nižší než podíly nepřipoutaných mužů. V období 2006 až 2019 nebylo připoutáno 34 % usmrcených mužů a 24 % usmrcených žen. V kategorii těžce zraněných osob nebylo připoutáno 21 % mužů a 15 % žen, v kategorii lehce zraněných osob nebylo připoutáno 9 % mužů a 5 % žen.

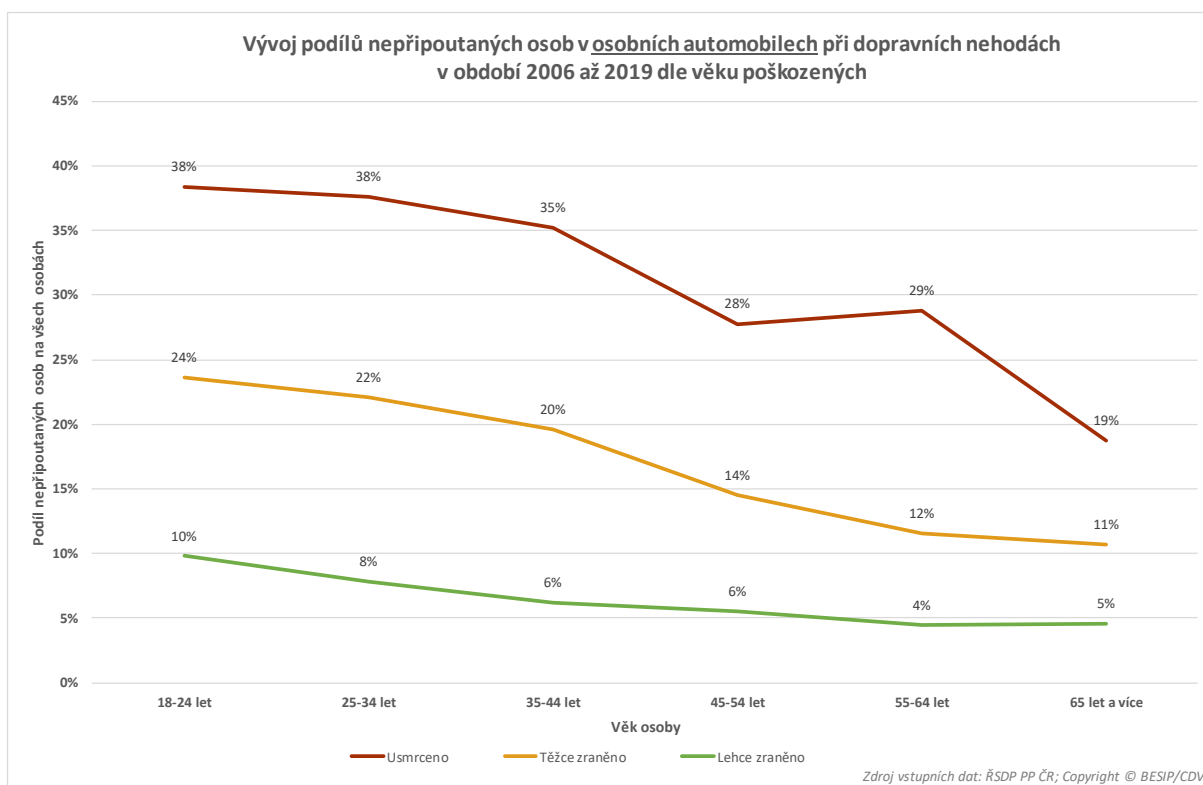
Během víkendů byly evidovány významně vyšší podíly nepřipoutaných osob na následcích dopravních nehod. Za celé sledované období (2006 až 2019) bylo v průměru při dopravních nehodách v osobních automobilech evidováno 28 % nepřipoutaných osob v pracovní dny a 38 % nepřipoutaných osob o víkendu. Těžce zraněných nepřipoutaných osob bylo evidováno v pracovní dny 17 %, o víkendech 22 %. U lehce zraněných osob bylo evidováno v pracovní dny 6 % a o víkendech 9 % nepřipoutaných osob.

Nejvyšší podíly nepřipoutaných osob na fatálních nehodách osobních vozidel byly evidovány v kraji Jihočeském a Libereckém, naopak nejnižší podíly nepřipoutaných osob byly zaznamenány v hlavním městě Praze a v Jihomoravském kraji.

Vyšší podíly nepřipoutaných osob byly evidovány u mladších osob. S přibývajícím věkem tyto podíly klesají – platí to až na výjimky (usmrcené osoby ve věku 55-64 let a lehce zraněné osoby ve věku 65 let a více) u všech kategorií - usmrcených, těžce i lehce zraněných osob.

Nepřímé ukazatele bezpečnosti silničního provozu

Používání bezpečnostních pásů je jedním z nepřímých ukazatelů bezpečnosti silničního provozu. V loňském roce bylo evidováno 7,8 % nepřipoutaných řidičů, 10,2 % nepřipoutaných spolujezdců na předních sedadlech a 15,6 % nepřipoutaných spolujezdců na zadních sedadlech. Detaily jsou k dispozici [zde](#). **Porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu je 3. nejčastějším bodovaným přestupkem. Jen v roce 2019 bylo evidováno přes 60 tisíc takových případů.**

Hloubková analýza dopravních nehod

„Na místech dopravních nehod se lze setkat s případy, kdy řidiči obcházejí signalizační zařízení nezapnutých bezpečnostních pásů různými metodami – zapnutý pás za sedadlem nebo zacvaknutí bezpečnostního pásu spolujezdce do západky bezpečnostního pásu pro řidiče. Byly identifikovány také případy, kdy si byli lidé vědomi nesprávné funkčnosti bezpečnostního pásu a nedostatky se snažili různými způsoby eliminovat. Použití pásu bylo například pro řidiče nepohodlné, a tak se jej pokusil za pomoci různých metod upravit. V řadě případů se jednalo o „domácí zlepšovač“, ale některé výrobky lze bohužel i zakoupit,“ dodává Ing. Jindřich Frič, Ph.D., ředitel Centra dopravního výzkumu, v. v. i.

Kampaň TY TO ZVLÁDNEŠ

„Bylo prokázáno, že nepřipoutaní řidiči umírají 14krát častěji než ti připoutaní. Proto existuje povinnost použít bezpečnostní pásy ihned po usednutí do motorového vozidla, tedy ještě před jízdou,“ potvrzuje MUDr. Jiří Smetana, ředitel Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje. Za porušováním tohoto základního pravidla silničního provozu lze nalézt běžnou lidskou nedbalost, která je často způsobena neznalostí elementárních zákonů fyziky.

„V rychlosti 50 km/hod. působí na nepřipoutaného člověka ve vozidle při nárazu síly, které odpovídají jeho pádu z desetimetrové výšky na betonovou plochu. V okamžiku nárazu odpovídá tato síla působící na lidské tělo až 25násobku jeho hmotnosti,“ vysvětluje vliv nárazu vozidla na lidský organismus plk. Mgr. Pavel Žíha, vedoucí Odboru služby dopravní policie Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Tento jednoduchý matematický vzorec tedy bohužel potvrzuje, že člověk s hmotností 80 kg se mění při nárazu do pevné překážky na těleso o hmotnosti až dvou tun. Vzniklá setrvačná síla poté vymrští tělo nepřipoutaného pasažéra ze sedačky a často smrtelným následkům už nemůže zabránit ani správně aktivovaný airbag. Ten je totiž svojí konstrukcí účinný právě v kombinaci se zapnutými bezpečnostními pásy. Jejich používání zachrání každý rok v zemích EU přibližně 8 500 lidských životů.

*„V rámci naší bezpečnostní kampaně **Ty to zvládneš – Setkání s realitou** se aktivně snažíme působit také na rodiče-motoristy, protože téma připoutání dětí v autosedáčkách při jízdě ve vozidle je stejně naléhavé. Bezpečnost dětí při dopravní nehodě je však také otázkou pečlivého výběru kvalitních homologovaných autosedáček, což často potvrzují i jejich srovnávací testy v odborných motoristických časopisech,“* potvrzuje Ing. Veronika Krajsová, prezidentka Asociace Záchraný kruh.

Kontakt

Ing. Lukáš Kadula

+420 778 888 359, lukas.kadula@cdv.cz

Oblast hodnocení bezpečnosti a strategií, Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno

[1] CDV, Tomešová L., 2020. Analýza Bezpečnostní pásy

[2] ETSC, CDV, Kadula L., 2019. Detekce nepřipoutaných osob na všech sedadlech již od září 2019

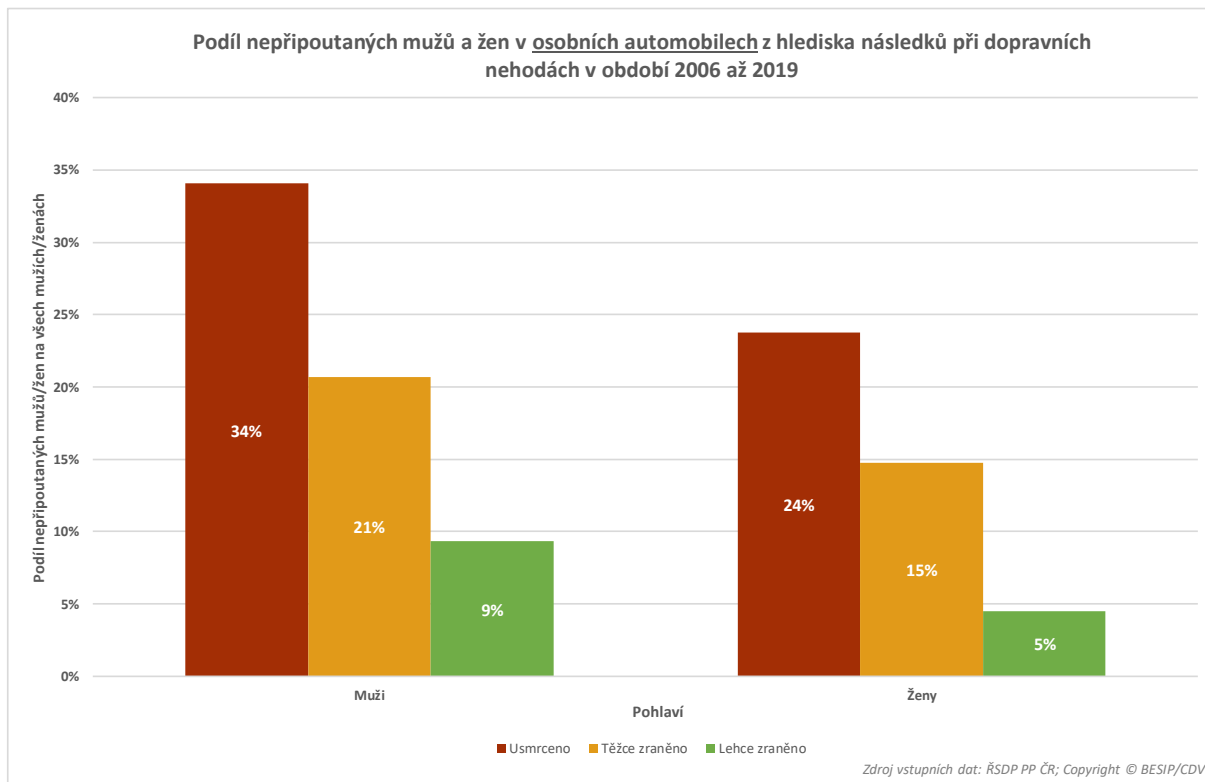
[3] CDV, Hlubková analýza dopravních nehod (www.vyzkumnehod.cz)

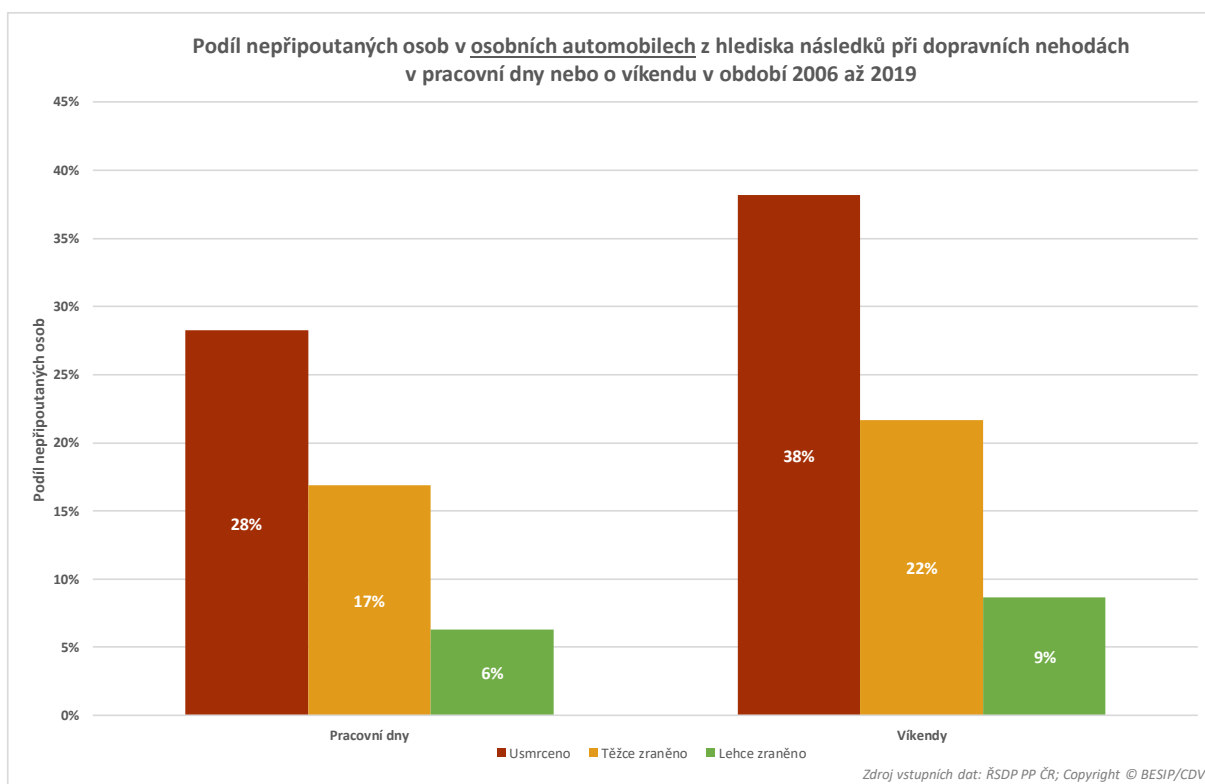
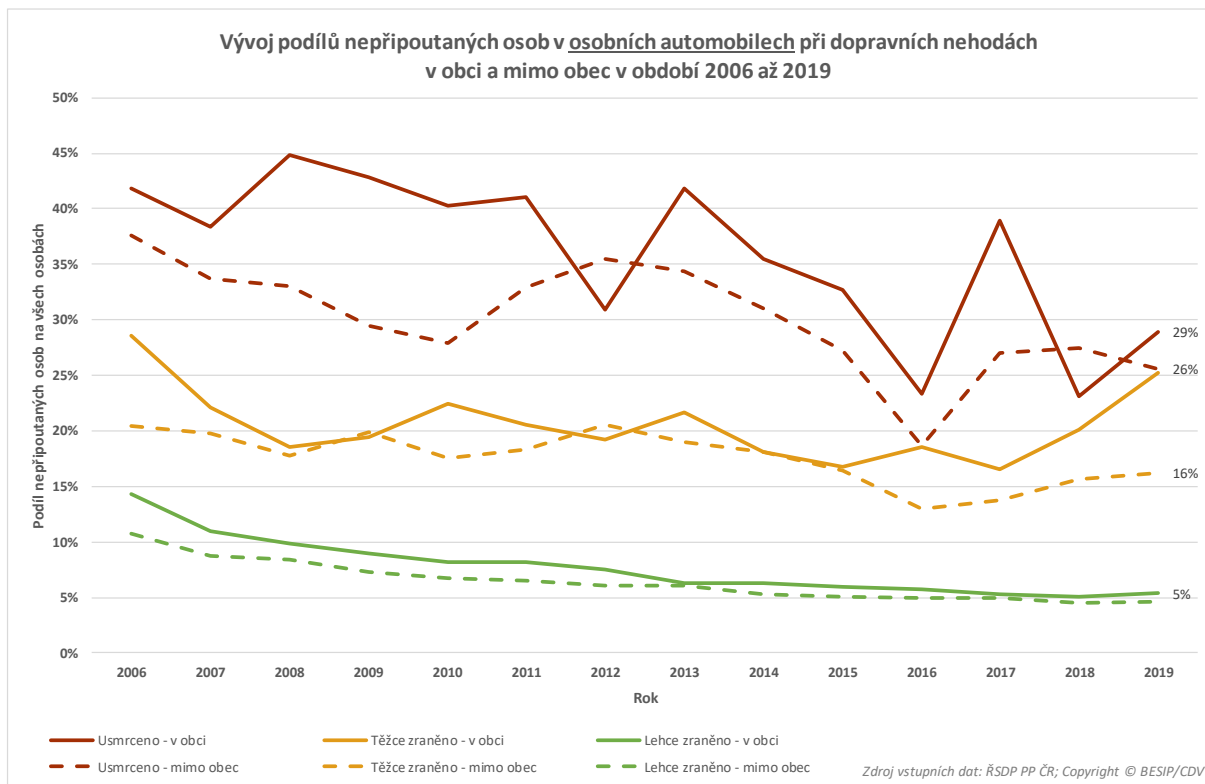
[4] CDV, Nepřímé ukazatele bezpečnosti silničního provozu (www.czrso.cz/nub/post/map)

[5] CDV, Dopravní nehody v ČR (<https://nehody.cdv.cz/statistics.php?h=z7>)

Video a fotografie: Záchranný kruh, BESIP, CDV

Dále k tématu:

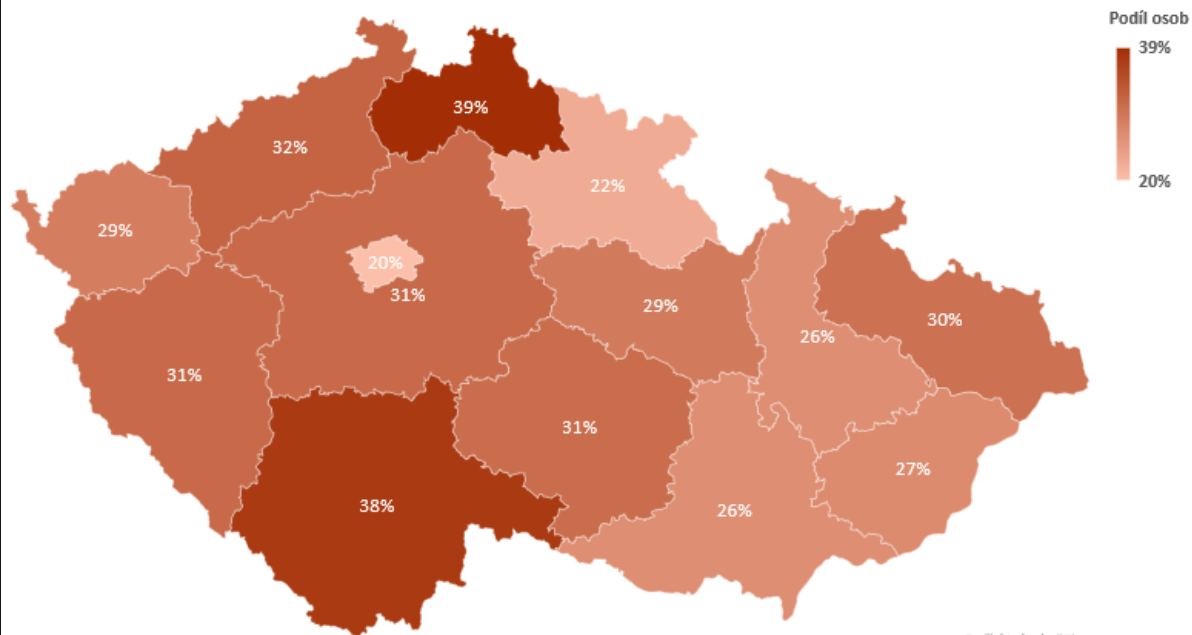

Pozn.: Pracovními dny se myslí dny od pondělí do pátku, jsou v nich tedy zahrnuty i případné státní svátky, pokud připadají na tyto dny.

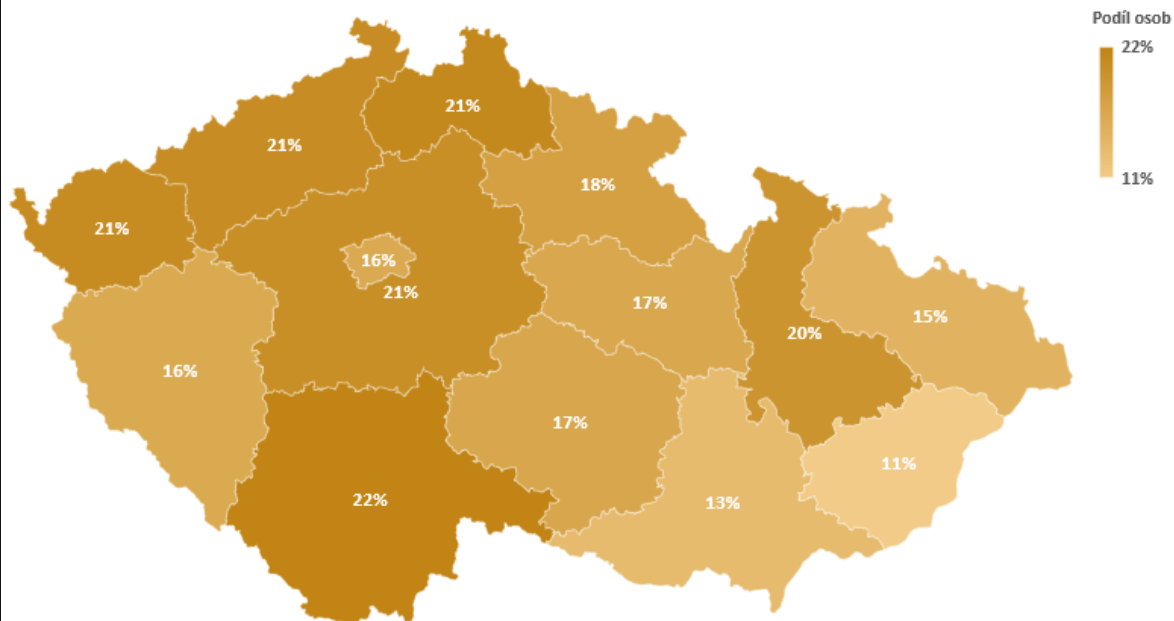
Podíl nepřipoutaných usmrcených osob v osobních automobilech při dopravních nehodách v období 2009 až 2019

Zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR; Copyright © BESIP/CDV

Používá technologii Bing.
© Microsoft, Wikipedia

Podíl nepřipoutaných těžce zraněných osob v osobních automobilech při dopravních nehodách v období 2009 až 2019

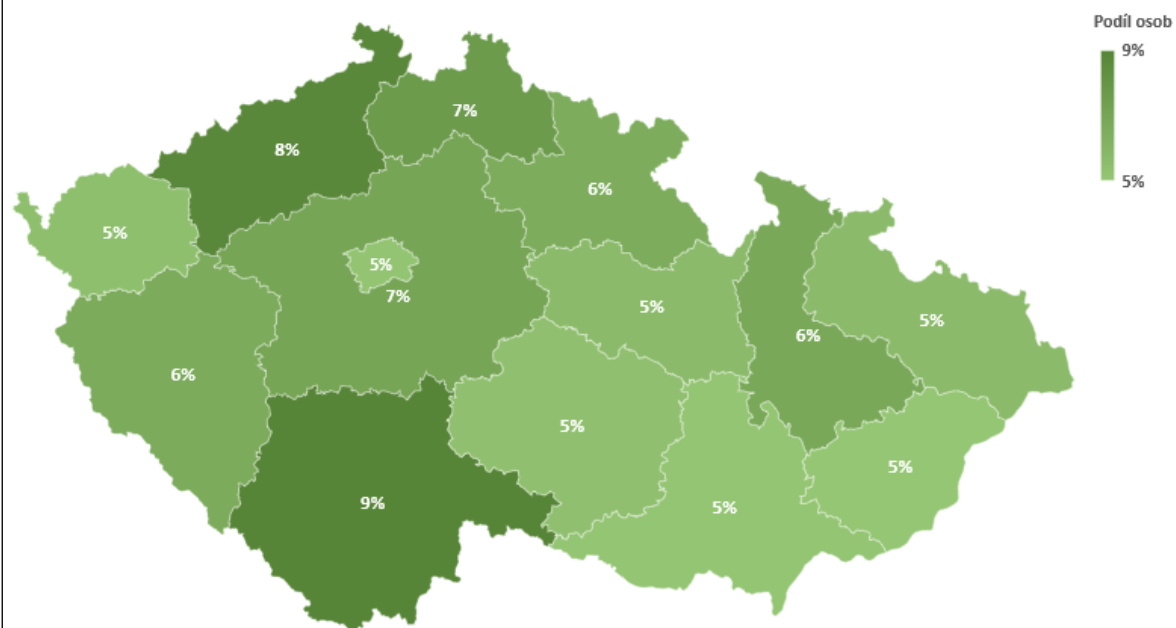

Zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR; Copyright © BESIP/CDV

Používá technologii Bing.
© Microsoft, Wikipedia

Podíl nepřipoutaných lehce zraněných osob v osobních automobilech při dopravních nehodách v období 2009 až 2019

Zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR; Copyright © BESIP/CDV

Používá technologii Bing.
© Microsoft, Wikipedia

